

Minister Klimatu i Środowiska

DLŁ-WNO.050.190.2024.RB
3536299.14254387.11591873
Warszawa, 12-02-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Posłów Agaty Wojtyszek i Bartłomieja Dorywalskiego w sprawie niepokojącej sytuacji w PGL Lasy Państwowe, K10INT6855, przedstawiam poniższe informacje.

1. Skutki gospodarcze i społeczne wprowadzonych zmian:

- Jakie będą konsekwencje finansowe dla Lasów Państwowych i poszczególnych nadleśnictw, w tym dla Nadleśnictwa Suchedniów, które samofinansuje swoją działalność?
- Czy fundusz leśny będzie w stanie dotować nadleśnictwa, które wskutek wprowadzenia moratorium staną się nierentowne?
- Ilu leśników oraz pracowników współpracujących z Lasami Państwowymi straci pracę? Jakie działania ostonowe planuje resort w tym zakresie?

2. Skutki dla lokalnych społeczności i gospodarki:

- Jak wstrzymanie pozyskiwania drewna wpłynie na lokalną społeczność, w tym na możliwość nabycia drewna opałowego? Czy istnieje ryzyko wzrostu nielegalnego pozyskiwania drewna?
- W jaki sposób zmiany wpłyną na zakłady usług leśnych, które operują na terenach objętych moratorium?
- Czy wprowadzenie moratorium przewiduje ograniczenia dla samorządów, grzybiarzy, myśliwych, turystów oraz mieszkańców, np. zakaz wstępu do lasu poza wyznaczonymi szlakami?

3. Skutki ekologiczne i klimatyczne:

- Jak wprowadzane zmiany wpłyną na kondycję lasów w zmieniającym się klimacie? Czy brak interwencji, np. pozostawienie lasów iglastych samym sobie, nie doprowadzi do ich degradacji?
- Czy resort analizował ryzyko zwiększenia zagrożenia pożarowego wynikającego z pozostawienia starzejących się drzewostanów bez odpowiedniej gospodarki leśnej?

4. Proces konsultacji społecznych:

- Dlaczego Ministerstwo Klimatu i Środowiska uznało wyniki konsultacji społecznych za niewiążące, pomimo jednoznacznego sprzeciwu mieszkańców oraz przedstawicieli sektora leśnego?
- Czy resort rozważa ponowne przeprowadzenie konsultacji lub zmianę decyzji na podstawie zgłoszonych uwag?

5. Kontrowersje wokół planowanego wysypiska śmieci:

- Jakie jest stanowisko Ministerstwa oraz Lasów Państwowych w sprawie planowanego utworzenia wysypiska śmieci wraz ze spalarnią odpadów na terenie otoczonym lasami Nadleśnictwa Suchedniów?
- Czy Lasy Państwowe rozważyły możliwość wykupu terenu byłej kopalni, na którym planowane jest utworzenie wysypiska?

6. Zasady nazewnictwa i organizacji Nadleśnictw:

- Jakie są przesłanki zmiany nazwy Nadleśnictwa Suchedniów na Nadleśnictwo Puszczańskie – Puszcza Świętokrzyska? Jakie są koszty i korzyści tej zmiany?
- Jaki ostatecznie obszar lasów Nadleśnictwa Suchedniów ma zostać wyłączony z gospodarki leśnej? Prosimy o podanie danych zarówno w kilometrach kwadratowych jak i w skali procentowej w stosunku do całej powierzchni.

W dniu 8 stycznia 2024 r. Pani Minister Paulina Hennig-Kloska wydała Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych (dalej DGLP) polecenie dotyczące wstrzymania lub ograniczenia pozyskiwania drewna w lasach zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (dalej PGL LP). Polecenie obejmuje obszary cennych przyrodniczo kompleksów leśnych, lasów wykorzystywanych przez wielotysięczne aglomeracje oraz lasów uzdrowiskowych. Ograniczenie dotyczyło 10 obszarów (Bieszczady, Puszcza Borecka, Puszcza Świętokrzyska, Puszcza Augustowska, Puszcza Knyszyńska, Puszcza Karpacka, Puszcza Romincka, Trójmiejski Park Krajobrazowy, a także okolic Iwonicza-Zdroju i Wrocławia)¹.

30 września 2024 r. Pani Minister Paulina Hennig-Kloska wydłużyła termin wstrzymania/ograniczenia pozyskiwania drewna w lasach zgodnie z załącznikiem do wskazanego polecenia z dnia 8 stycznia 2024 r., z wyłączeniem wydzieleń leśnych wskazanych w załączniku do niniejszego polecenia – do momentu zagwarantowania trwałej ochrony funkcji przyrodniczej tych lasów, potwierdzonej przez ministra właściwego do spraw środowiska².

Wprowadzenie moratorium ma charakter strategiczny, a jego nadrzędnym celem jest ochrona przyrodnicza terenów szczególnie cennych. Podkreślamy, że moratorium nie wiąże się z ograniczeniami dla grzybiarzy, myśliwych, turystów oraz mieszkańców, a dotyczy wyłącznie zmian w zakresie pozyskania drewna.

W dniu 26 kwietnia 2024 roku Minister Klimatu i Środowiska poleciła Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych zaproponowanie uzasadnionych propozycji aktualizacji terenów wstrzymania/ograniczenia pozyskiwania drewna w lasach objętych poleceniem z 8 stycznia 2024 roku, a następnie poddanie tych propozycji zmian konsultacjom społecznym. Należy wyraźnie zaznaczyć, że przedmiotem konsultacji nie było zatem tzw. moratorium,

¹ Polecenie objęło drzewostany o łącznej powierzchni ok. 94 tys. ha, tj. 23 357 wydzieleń leśnych zlokalizowanych w 30 nadleśnictwach, położonych na obszarze 5 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych (Białystok, Gdańsk, Krosno, Radom, Wrocław).

² Wyłączenie dotyczy tzw. strefy niebieskiej w Nadleśnictwie Bircza o powierzchni 4003 ha.

a wyłącznie propozycje zmian. Zakres możliwych propozycji został ściśle określony przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w korespondencji z DGLP. Celem korekt było zapewnienie realizacji umów podpisanych przed 8 stycznia 2024 roku, jak również uwzględnienie ewentualnych potrzeb przyrodniczych lasów obszaru moratorium.

Mając to na uwadze, przedmiotem konsultacji nie było wyrażenie poparcia lub odrzucenia tzw. moratorium. Ministerstwo Klimatu i Środowiska poddało analizie wszystkie opinie do propozycji zmian w moratorium zaproponowanych przez PGL Lasy Państwowe. Propozycje te zostały ocenione w większości negatywnie, gdyż nie próbowały rozwiązać kwestii wypełnienia zapisów wszystkich podpisanych umów z zakładami usług leśnych, ani nie były umotywowane potrzebami przyrodniczymi lasu. Ostatecznie zdecydowano o wyłączeniu z moratorium tzw. strefy niebieskiej w Nadleśnictwie Bircza, w którym identyfikowano największe problemy z realizacją umów z ZUL. Lasy Państwowe zostały zobowiązane do wyznaczenia powierzchni zamiennych.

W związku z przeprowadzonymi konsultacjami społecznymi i licznym udziałem różnych grup interesariuszy, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe zaproponowało, aby cenne przyrodniczo obszary objąć specjalnym projektem, który będzie służył wzmocnieniu ochrony ekosystemów leśnych. Dyrektor Generalny LP w dniu 18 września 2024 r. wydał Zarządzenie nr 116 w sprawie Projektu Nadleśnictw Puszczańskich, który obejmuje wszystkie obszary leśne wymienione w poleceniu Pani Minister z dnia 8 stycznia 2024 r., jak również Puszcę Bukową w Nadleśnictwie Gryfino, nieujętej w moratorium. Zgodnie z ww. zarządzeniem projekt ten jest wieloetapowy, a podstawą działań będą harmonogramy opracowane przez nadleśniczych w uzgodnieniu z właściwymi dyrektorami regionalnych dyrekcyj LP. Ostateczne decyzje zostaną podjęte po przeprowadzonej ocenie sytuacji finansowej nadleśnictw, na które został zarezerwowany dłuższy czas.

Na mocy Zarządzenia nr 127 DGLP z dnia 31 października 2024 r. powołano zespół ds. wdrożenia projektu, którego celem jest m.in. ustalenie kierunkowych wytycznych w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej polegającej na wzmocnieniu ochrony ekosystemów, dla trzech stref funkcjonalnych:

- strefy wyłączonej z użytkowania zasobów;
- strefy z ograniczeniem użytkowania zasobów;
- strefy bez ograniczeń użytkowania zasobów.

Zarządzenie nr 131 DGLP z dnia 8 listopada 2024 r. w sprawie wyodrębnienia Nadleśnictw Puszczańskich oraz wskazania pozostałych nadleśnictw objętych projektem, o którym wspomniano w interpelacji jest trzecim w kolejności zarządzeniem dotyczącym Projektu Puszczańskich Nadleśnictw.

Zgodnie z ww. projektem, sześć kompleksów leśnych uwzględni wszystkie najcenniejsze przyrodniczo obszary leśne, które były objęte styczniowym moratorium. Ponadto, dotyczy również Puszczy Bukowej w Nadleśnictwie Gryfino, nieujętej w moratorium. Łączna powierzchnia obszarów objętych ochroną wyniesie zatem ponad 200 tys. ha. Nadleśnictwa puszczańskie powstaną na najbardziej znanych i cennych przyrodniczo, krajobrazowo oraz kulturowo terenach, które - jako puszcze - w społecznej świadomości funkcjonują już od dawna. Będą to nadleśnictwa: Puszcza Karpacka, Puszcza Świętokrzyska, Puszcza Bukowa, Puszcza Augustowska, Puszcza Knyszyńska, Lasy Oliwskie i Łęgi Odrzańskie. Takie obszary wymagają szczególnego podejścia, a Lasy Państwowe podejmują wszelkie działania, aby je chronić i stan ten uregulować w ramach podstawowych dokumentów planistycznych LP.

Leśnicy dokładnie przeanalizowali obszary, na których powstaną nadleśnictwa puszczańskie. Wzięli pod uwagę aspekty przyrodnicze, gospodarcze i oczekiwania społeczne. Na tych terenach bez negatywnych skutków dla szeroko pojętej gospodarki leśnej będą prowadzić wyłącznie aktywne działania ochronne służące przyrodzie i bezpieczeństwu ludzi.

Zgodnie z założeniem zmiana nazw nadleśnictw ma na celu wskazanie i promocję tych obszarów cennych przyrodniczo, aby pokazać na przykładzie tej inicjatywy jak ważna dla Lasów Państwowych jest ochrona przyrody w powiązaniu z funkcjami gospodarczymi i społecznymi. Lasy Państwowe mając na względzie cele zrównoważonego rozwoju podejmują swoje decyzje strategiczne w sposób rozsądny, opierając się na wyniku procesu decyzyjnego. Efekty wykonanej pracy zostaną przedstawione do publicznej wiadomości.

Jak informuje DGLP aktualnie finalizowane są projekty zarządzeń obejmujących komunikację związaną z działalnością projektu oraz opracowanie kierunkowych wytycznych w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej.

Te działania pokazują, że można poważnie podejść do wyzwań klimatycznych i osiągnąć kompromis wykorzystując dziś już dostępne możliwości prawne. Warto zaznaczyć, że ustawa o lasach pochodzi z 1991 roku, tj. z czasów, gdy o kryzysie klimatycznym i społecznych funkcjach lasów jeszcze niewiele się mówiło.

Uczestnicy trwającej dyskusji o ochronie polskich lasów mają również świadomość, że wzmocnienie funkcji pozaprodukcyjnych wymusza też określenie głównego celu debaty publicznej (realizowanego m.in. przy ONoL³), jakim powinno być powstanie narzędzi operacyjnych dla polityki leśnej, tj. Narodowego Programu Leśnego, jak i nowelizacji ustawy o lasach.

Uprzejmie informuję również, że na stronie Ministerstwa Klimatu i Środowiska zamieszczono materiał pn. „*Nowe rezerваты i formy ochrony przyrody w Polsce – OnoL_II.pdf*”⁴, gdzie przedstawiono harmonogram planowanych działań resortu na rok 2025, w tym działań z zakresu kontynuacji ustanawiania rezerwatów przyrody, wyznaczania starolasów i wzmocnienia ochrony lasów o wiodącej funkcji społecznej - na gruntach LP⁵. Informujemy również, że z inicjatywy Ministerstwa Klimatu i Środowiska opracowano Wytyczne i Rekomendacje przez zespoły robocze (ONoL), z wykorzystaniem efektów dyskusji podczas ONoL⁶. Dokument będzie podstawą dalszych działań resortu w 2025 r. na rzecz wzmocnienia lasów cennych przyrodniczo i ważnych społecznie.

Zapewniam, że Ministerstwo monitoruje wszelkie działania związane z gospodarką leśną, aby zapewnić zgodność z przepisami ochrony przyrody. Niniejsze działania mają na celu ochronę najcenniejszych fragmentów polskich lasów. Jak przedstawiono powyżej

³ Ogólnopolska Narada o Lasach (ONoL) stanowi powrót do procesu kompleksowej transformacji gospodarki leśnej, która została zapoczątkowana w latach 2012-2015 opracowaniem założeń do Narodowego Programu Leśnego. Proces stanowi odpowiedź na potrzebę dialogu ze społeczeństwem na temat sposobu prowadzenia gospodarki leśnej. W ubiegłym roku odbyły się dwie narady ONoL, które skupiały szerokie grono kluczowych interesariuszy procesu.

⁴ <https://www.gov.pl/web/klimat/starolasy-nowe-rezerваты-przyrody-i-lasy-spoeczne-ogloszone-podczas-ii-ogolnopolskiej-narady-o-lasach>

⁵ <https://www.gov.pl/web/klimat/starolasy-nowe-rezerваты-przyrody-i-lasy-spoeczne-ogloszone-podczas-ii-ogolnopolskiej-narady-o-lasach>

⁶ <https://www.gov.pl/web/klimat/rozpoczynamy-ochrone-starolasow2>

Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Lasy Państwowe podejmują działania na rzecz ochrony polskich lasów oraz zachowania ich naturalnych wartości, przy jednoczesnym poszanowaniu potrzeb społecznych i gospodarczych. Kwestia ochrony polskich lasów oraz zrównoważonego gospodarowania nimi jest jednym z priorytetów MKiŚ. Rozumiemy znaczenie lasów nie tylko jako zasobów gospodarczych, ale przede wszystkim jako elementu środowiska naturalnego, który ma kluczowe znaczenie dla różnorodności biologicznej, ochrony wód, klimatu i jakości życia przyszłych pokoleń.

Pragnę podkreślić, że skutki wprowadzonych poleceń są szczegółowo analizowane, i będą brane pod uwagę w procesie decyzyjnym. Zapewniam również, że Lasy Państwowe w ramach swojej właściwości i możliwości dokładają wszelkich starań, aby minimalizować potencjalne oddziaływania na poziomie lokalnym i regionalnym, a będące skutkiem wydanych poleceń.

Szczegółowe dane finansowe za 2024 r. (w tym informacje o przychodach i kosztach, stanie funduszu leśnego oraz ilości pozyskanego drewna) zostaną zaprezentowane w sprawozdaniu finansowo-gospodarczym – sprawozdanie będzie zawierać m.in. dane na temat ilości pozyskanego drewna i porównanie z rokiem poprzednim. W tym zakresie wyjaśniam, że zgodnie z § 7 ust. 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. *w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe* Dyrektor Generalny – przedstawia do końca maja każdego roku sprawozdanie finansowo-gospodarcze za rok poprzedni.

Jak zapewnia DGLP, na obecnym etapie można stwierdzić, że w Nadleśnictwie Suchedniów, stosowane jest polecenie moratorium, a działania w obszarze wyznaczonym w poleceniu Pani Minister zostały wstrzymane. RDOŚ w Kielcach prowadzi również procedurę dotyczącą utworzenia rezerwatu przyrody na terenie nadleśnictwa. Już te fakty wskazują, że dopiero po zakończeniu procedowanego wniosku o utworzenie rezerwatu będzie można mówić o kolejnych krokach tworzenia stref funkcjonalnych i rozmiarze ograniczenia dotychczasowej gospodarki leśnej na terenie nadleśnictwa Suchedniów.

DGLP przekazał do resortu informację, że działania związane z projektem, w przypadku nadleśnictwa Suchedniów, będą realizowane w drodze aneksu do planu urządzenia lasu, który w naszej opinii powinien zostać opracowany w okresie od jednego do maksymalnie dwóch lat. Założeniem jest przygotowanie propozycji wyróżnienia stref funkcjonalnych i poddania ich konsultacjom społecznym. Po wypracowaniu konsensusu w sprawie określenia granic stref funkcjonalnych, w drodze konsultacji z wszystkimi grupami interesariuszy zainteresowanych lasami nadleśnictwa, zostanie opracowany projekt aneksu do planu, w którym zostaną określone szczegółowe parametry zmodyfikowanego planu. Następnie projekt zostanie skierowany do opiniowania w RDOŚ, a po uzyskaniu opinii powinien zostać skierowany do Ministra Klimatu i Środowiska celem zatwierdzenia. Biorąc powyższe pod uwagę, aktualnie nie można udzielić konkretnych odpowiedzi na pytania przedstawione w interpelacji.

Mając na uwadze wyżej wskazane argumenty w założeniach projektu nadleśnictw puszcząskich DGLP spodziewa się i zakłada:

- brak wpływu na zatrudnienie w nadleśnictwie;
- zmianę charakteru części zadań oferowanych zakładom usług leśnych, w związku z modyfikacjami działań gospodarczych;
- zmniejszenie podaży drewna z nadleśnictwa (skala zależy od powierzchni stref funkcjonalnych);

- nazwy poszczególnych nadleśnictw puszczańskich będą używane we wszystkich działaniach danego nadleśnictwa związanych z ww. projektem, zmiana nazewnictwa nadleśnictw objętych projektem nie wiąże się z dużymi kosztami.

Jednocześnie informuję, że Lasy Państwowe mogą nabywać lasy, grunty przeznaczone do zalesienia lub inne grunty lub nieruchomości, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami gospodarki leśnej i nie narusza interesu Skarbu Państwa. Obecnie Kopalnia Baranów w Suchedniowie nie jest zrekultywowana w kierunku leśnym, poza tym Lasy Państwowe nie otrzymały ofert na jej nabycie.

W zakresie funduszu leśnego informuję, że fundusz, zgodnie z postanowieniami ustawy o lasach (art. 56), stanowi formę gospodarowania środkami na realizację celów, które określa w/w ustawa. Środkami tymi dysponuje DGLP. Podstawowym zadaniem tego funduszu jest właśnie regulacja przepływu strumieni środków pieniężnych między jednostkami organizacyjnymi LP (nadleśnictwami i regionalnymi dyrekcjami Lasów Państwowych), umożliwiającą wyrównywanie różnic finansowych wynikających z gospodarowania w odmiennych warunkach przyrodniczo-ekonomicznych.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów